

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 10 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszatérésére
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 6.

Eszmék vagy árlejtés?

Nem pártokról van most már szó, hanem eszmékről s *Andrássy* Gyula gróf nagy éleslátásról tesz tanúságot, mikor az ellenzékkel tárgyal első sorban és csak azután a kormánypárttal.

Két eszme volt Mohács óta Magyarországon, amely két eszme örökös harcban állott egymással: a magyar nemzeti és az idegen birodalmi eszme. Egyik a másiktól annyira távol állt, hogy a Habsburgok alatt a magyar nemzeti eszme hívei sokszor fegyverrel is, de mindig ellenzékben állottak, a birodalmi eszme pedig okvetlenül csak a határon kívül álló vagy belső hazafiatlan elemeknél talált híveket.

Idebent az ellenzékkel szemben kellett tehát lennie egy pártnak, a mely a közvetítő hálátlan szerepét vigye. Gyengék voltunk, az ellenség erős. Ha az ellenzéki követelések zászlaját bontja ki a nemzet, Bécs ugyan hamarosan kettétörte volna a büszke lobogó nyelét. Bécs körül akkor egy egységes Ausztria sorakozott, a bécsi hatalom nagyhatalom volt, mi pedig törpe minoritás.

A mostani választás mutatta meg, hogy az erőviszonyok megváltoztak.

A híres bécsi hatalom töredezik. A csehek, 1849 után Magyarország buzgó

sanyargatói ma Kossuth Ferenczet üdvözlöik. A lengyelek velünk rokonszenveznek. S a két állam fenhatósága alatt álló Bosznia lakossága kijelenti, hogy a magyar állam alattvalója és a függetlenségi párt híve akar lenni.

A magyar nemzeti eszme erősödik, az idegen birodalmi eszme gyöngül. Most tehát a közvetítő párt szerepe eo ipso más tere szorul, talán egészen meg is szűnik.

1687-ben, 1722-ben, 1867-ben a birodalmi eszme követelt s a nemzeti eszme engedett. Most már a nemzeti eszme követel s a birodalmi eszme hajoljon meg. A szabadelvűpárt, meg kell vallani, igen tapintatosan jár el, mikor nem foglal állást, hanem vár. Hadd lássuk, mennyire tud a nemzeti eszme érvényesülni? Magyar embernek nem szabad megakadályozni, hogy elérjünk annyit, a mennyit csak lehet.

A szabadelvűpárt kötelessége most a várakozás, az ellenzéké pedig az összetartás és kitérés.

Kitartás volna, de az összetartás már repedezik. Bánffy Dezső pártja kivált a koalícióból.

Az ex-udvarmester, ex-házelnök és ex-miniszterelnök tehát ex-ellenzékiességgel tündököl. Hová lehet ez adresszálvá? A nemzeti eszméhez bajosan, sokkal inkább fölfelé.

Bánffy lapja előre bejelentette ezt a kis csalafintaságot. Addig jó volt az el-

lenzék szövetsége, a mig 12 mandátumhoz juttatta a pártot a semmiből. Most rövidesen oldalba tisztelik a koalíciót s Bánffy ur siet ajánlani magát a felsőbbek jóindulatába.

Azt a szerepet szeretné eljátszani, a mit másfél éve nem csekély sikerrel játszott Tisza István gr. Akkor is kerestett, ki ad kevesebb nemzeti programot a bársonyszékért? Az árlejtésben Tisza lett a győztes. Hatha most Bánffy lehetne a legolcsóbb licitáló?

Ezuttal azonban az ex-főudvarmester eiszámította magát. Nem a Tisza Kálmán által létrehozott merev pártkeretek állnak már fent. Nincs többé olyan párt, a mely többsége nagy tömegével mindenkit magasra emelhetne. Eszmék állanak egymással szemben s a magyar nemzeti eszme mögött nemcsak a szavazók közt, hanem a képviselők közt is a többség áll immár őrt. A többség az erő, a többség a hatalom s ezzel a nemzeti eszme zászlaja alá állott az erő is, a hatalom is.

Az ellenzék két legerősebb pártja, a függetlenségi és a néppárt rendületlenül kitar a nemzeti eszme mellett. Mellőzni őket nem lehet, hazafias lelkesedésüknek előbb vagy utóbb célt kell érnie. Az elért vívmányokat aztán támogatni fogja minden magyar párt, mert ne feledjük, hogy a horvátokkal együtt 70 nem magyar képviselő ül a magyar parlamentben 99 százalékban ellenségeink. A sza-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A hátráló.

(Franciaiából.)

Az új tábornok két nap előtt érkezett Sidi-bel-Abbesbe, s megkezdte a szemlét.

Lovagló pálcáját hóna alá szorítva, gyors léptekkel haladt a rettenetes bő nadrágu zuávok sorai között s egyszerre hirtelen megállt és nyers hangon szólt:

— Tegnap polgári ruhában jártam a városban. Egy részeg zuáv durván réám kiállt, hogy adjak neki borraivalót. Az az ember lépjen elő azonnal!

Egy trombitás három lépést megelőzve a többieket, kezével turbánját érintve köszöntötte a tábornokot.

— Az az ember én voltam!

Öreg katona volt. Bronzszínű arcán egy hosszú kardvágás sebhelye piroslott végig. Dolmánya karján négy paszománt mutatta szolgálati éveinek számát s mellén öt érem csillogott.

— Tunis, Tonking, Dahomey, Madagaszkár, Kína, — mormogta a tábornok.

Az öreg vitézzel nem volt szíve szigoruan bánni.

— Miért tetted ezt? — kérde tőle.

— Szomjas voltam, tábornokom!

E válasz teljesen lefegyverezte a tábornokot, de nem mert akarta szó nélkül hagyni a dolgot homlokát szigorú ránczokba szedve, pálcájával nagyokat ütött csizmáira:

— Én csak annak adok inni, aki megérdemli, — s aztán folytatta a szemlét.

A következő héten a kaszárnya roppant lázas izgalomban volt. Egy zuáv-zászlóaljzat mozgósítottak a dél-oráni határra, ahol egy marokkói és tuareg-banda legyilkolta a francia őrséget.

Az indulás előtt a tábornok megvizsgálta a távozó zászlóaljat.

Egyszerre megállt a kürtös előtt:

— Hát te vagy az, aki mindig szomjas? Nos, jöjj vissza az érdeméremmel s akkor közzintunk egymással.

A zászlóalj nyugodt, egyforma lépésben haladt a rengeteg pusztaságban, a homok-tengeren keresztül, s a tikkasztó nap tűzében volt szívük harsogtatni harci dalukat:

»Hurrá, hurrá! Itt jönnek a sakálok!»

A batalion előtt egy fél mértföldre haladt két szakasz, amely egy hadnagy vezérlete alatt a felderítő szolgálatot végezte. Idevált beosztva a trombitás.

És zengett a dal: »Hurrá, hurrá, jönnek a sakálok!»

— Ez csak vaklárma, — szólt egy rumi — erre nyoma sincs a tuaregnek; jobb volna, ha hazaeresztenének

Alig végezte szavait, golyózápor borította el a félszázadot s mintha a földből bujtak volna elő, egy egész sereg teher burnuszu arab vette körül őket s rémes ordítással rohant rájuk:

— Naoldine bebeck: . . Emehi — hangzott mindenfelől.

Legalább ezer gyalogos és félannyi lándzsás lovas vette körül őket.

A fiatal hadnagy, akinek ujdonatuj egyen-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, lélegzőszervek hurutos bajainál úgy mint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

480.

badelvüpartot hazafiassága is odasodorja, hogy az elért vívmányokat teljes lélekkel védelmezze. Milyen szerepe lesz akkor az ex-főudvarmester urnak?

Volt egyszer egy ember, aki két székre akart ülni egyszerre. Ennek a sorsát ismételheli meg legkönnyebben az is, aki ma 48-assal szövetkezik, holnap pedig árlejtési ajánlattal siet Bécsbe.

Az árlejtéseknek vége. Az eszmék harcza következett el. E harcban az előrenyomuló nemzeti eszme elől lehet félreállni, de vele szembeállni, pláne fegyverbarátság megszegésével: annyi, mint a robogó vonat elé feküdni.

De hát senkitől sem lehet elvitatni azt a sorsot, amelyet magának kiválaszt. Lehet fölötte sajnálkozni, aztán pedig napirendre térni. A vonat mehet tovább, előre.

Dr. K. A.

A máv. elnökgazgató köszönete.

A máv. hivatalos lapjának vasárnapi száma a lap élén a következő köszönetnyilvánítást hozza:

Midőn ő császári és apostoli királyi felsége nekem a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot legkegyelmesebben adományozni méltóztatott, az államvasutak tisztikara engem minden oldalról melegen üdvözölt.

Fogadják ez uton szíves megemlékezésükért mindnyájan őszinte köszönetemnek kifejezését.

Budapest, 1905 február 2-án.

Ludvig, elnök.

Kossuth elismerése.

Az »Esztergom« a következőket írja: Bizalmas körökben Kossuth nagy elismeréssel nyilatkozott a kath. papság magatartásáról a januári választások alkalmával. Az egyesült ellen-

zék meglepő fényes győzelmében — úgy mond — oroszánrsze volt a lelkipásztorkodó kath. papságnak. Mig a protestáns pásztorok a személyeket tekintették, addig a kath. klérus az elvet tartotta szem előtt. Protestáns prédikátorok, kik eddig mindig 48-asok voltak most, mert a kálvinista Tisza forgott veszélyben, leszavaztak a kormánypártra s agitáltak nagyban mellette. Ez elismeréshez csak azt a megjegyzést fűzzük, hogy a kath. klérus nem a reál-unió ellen segítette a Kossuth-pártot, hanem ezuttal Tisza klotür-javaslatára ellen és a magyar alkotmány megmentésére.

A politikai válság.

A vezérlő-bizottság ülése.

A vezérlő bizottság tegnap délelőtti gyűlést tartott, melyen az összes ellenzéki vezérpolitikusok megjelentek.

A tanácskozáson Kossuth, Apponyi, Zichy szóvá tették az Andrássy Gyula gróffal folytatott tárgyalásokat.

Tanácskozás diszkrét természetű lévén, eredménye, melyet a szövetkezett ellenzék plénuma elé terjesztenek, titokban tartják.

Annai bizonyos, hogy a néppárt változatlanul megmarad a szövetkezetben.

A vezérlő bizottság ülésén Bánffy Dezső báró is megjelent.

A szövetkezett ellenzék holnap este tartja meg nagy értekezletét a Sas-Körben.

Andrássy Gyula gróf missziója.

Andrássy Gyula gróf ma ismét tárgyalásokat kezd az ellenzéki vezérférfiakkal, de eredményes befejezését a jelenleg folyamatba helyezett tárgyalásoknak csak holnap lehet várni, amikor már a szövetkezett ellenzék plénumának határozata ismeretes lesz. Azt tartják, hogy Andrássy Gyula gróf szerdán megy ismét a király elé.

Senki sem hallgatott reá, a zuávok rohantak a vén kürtös után. A trombita éles hangja töltötte be a levegőt:

— Előre! Előre!

De a kis csapat nem lelt ellenséget maga előtt. A marokkóiakat annyira meglepte e váratlan roham, hogy elröppentek mint a verbekek.

*

A zászlóalj visszatért Abbesbe. A garnizon minden ezrede diszben várja a tábornok látogatását, aki üdvözölni akarja katonáit.

A zászló előtt lelkes beszédet tart, amiből a legénység csak tört szavakat hall:

— Becsület . . . Haza . . . Franciaország . . .

Egyszerre kilép a sorból — a trombitás. A mellén ragyog — a régi öt érem előtt — az érdemkereszt. Katonáson tiszteleg s a lehető legnyugodtabb hangon szól:

— Tábornok ur megígérte, hogy ha ezt a keresztet megszerzem, koczintani fog velem! Szabad kérnem? . . .

A tábornok ur elkaczagta magát s ment a zuávval koczintani a kantinba.

ruhája csak most ismerkedett meg az ut porával, most kerülén ki a st.-cyrei iskolából, megdöbbsent a nagyszámu ellenségtől. Lehetetlen volt még elgondolni is, hogy néhány emberével feltarthassa magát addig, míg a zászlóalj megérkezik. Sajnálta biztos halálba vinni embereit, s úgy gondolta, okosabb lesz jó rendben visszavonulni s aztán erősítést nyerve verni le az ellenséget.

— Kürtös! — kiáltott — fujd a hátrálót!

E parancsra a kürtös, mint a sebesült páducz szökött fel:

— Hátrálót? Azt a zuávoknál nem ismerik, hadnagy ur!

És ajkaihoz szorítva kürtjét, teljes erejéből fujta a támadót!

Mint villámra rázta fel az embereket a riadó. Ledobták hátbőröndjüket, egy pillanat alatt a fegyverek csövén villogott a bajonét s minden torokból viharos, orkánszerű erővel tört elő:

Hurrá, hurrá!

Óriás zsvaj töltötte be a pusztaságot, s a zuávokat elnyelte a porfelhő.

Hiába igyekezett e heroizmushoz nem szokott fiatal hadnagy visszatartani a fiukat, hiába kiabált utánuk:

— Örültek vagytok! Kábaság, amit tesztek, várjátok be legalább az erősítést!

Elektrotechnikai Mérnöki Vállalat

Fő-utca Moskovits-féle ház.

Széchenyi szállodával szemben

TELEFON 509. TELEFON 509.

Steiner Ernő, okl. mérnök. Nagyvárad.

Villamos világítási cikkek.

Elvállalja villamos világítási berendezések, elektromotorok-, távbeszélők-, jelző-készülékek stb.

Mérnöki és mindeme szakba vágó tervezések és munkálatok műszakilag tökéletes

kivitelét.

A király Budapesten.

Ha a király más magyar politikusok meghallgatását is szükségesnek itéli, ugy a jövő hét közepén, valószínűleg csütörtökön Budapestre jön.

Bécsi telefon jelentés szerint a király csak pénteken érkezik a fővárosba, e szerint csütörtökön éjjel utazik és pénteken reggel 5 óra 55 perczkor érkezik Budapestre a nyugati pályaudvaron.

Változások a főispáni karban.

A főispáni karban a választási eredmények óta válság tört ki, mely valósággal pánik számba megy, különösen azokban a megyékben, amelyek főként vagy nagyjából szabadelvű képviselőket szállítottak a parlamentbe.

A főispánok magukat mindenkor a kormány megyei helytartójának tekintik, és csak természetes, hogy amikor rendszerváltozás van, a főispánok ebből levonják a konzekvenciát.

A függetlenségi fekete listán közel 35 főispán van, akiknek menni kell, közöttük ugyszólván békefeltétel gyanánt szerepel Mara László hunyadmegyei és Beniczky Ferencz pestvármegyei főispán.

A Tisza Istvánhoz közelebb álló főispánok különben sorra lemondanak önszántukból és így lemondott legujabban Beöthy László biharmegyei és Urbán Iván aradi főispán, ezeket hirtelen még a következők követik: Beöthy Pál beregi főispán, Molnár Viktor temesi, Lázár János, Kállay Albert, Kristóffy József szatmári, Kolozsváry József Veszprém megye főispánja Bezerédj István szabadkai, Lukács György békésmegyei, Thurócz Vilmos nyitrai, Fejérváry Imre báró baranyai, Latinovics Pál bácsmegyei, Kazay János barsi, Vay Elemér borsodi, Hámos László gömöri, Haller János háromszéki, Domahidy Elemér debreczeni és hajdumegyei, Kállay Zoltán hevesi, Lits Gyula honti, Lippich Gusztáv szolnoki, Sárközy Aurél komáromi. Nagy Jenő mosonyi, Török Zoltán nógrádi, Bartal Aurél pozsonyi, Széchenyi Emil soproni, Bethlen Pál szolnok-dobokai, Keitzer György szilágyi, Szilágyi Sándor tolnai, Osztrólczy Géza trencsényi, Török József ungi, Ernuszt József vasmegyei főispánok.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Febr. 12. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Február 19. A főgymnázium ifjúságának matinéja a főgymnázium disztermében.

Febr. 25. Kath. Szabad Liceum estélye: dr. Károly Irén Előadása

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

pr. 6. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Ar. 29. Kath. Szabad Liceum zárúnne pélye (estély.)

* **Vitás kérdés a virilisek névjegyzeke felett.** Száhländer Károly bejutott ugy Nagy-Várad város, mint Biharvármegye folyó évi virilisei közé. Az elmúlt hónapban, tehát az év elején, kijelentette, hogy Biharvármegye

IZZÓLÁMPÁK.

MODERN

CSILLÁROK NAGY RAKTÁRA.

Költségleíranyzatokkal

. szívesen szolgálunk.

törvényhatóságában akar működni s a városi virilisi jogáról lemond. Helyére Deutsch Simon jönne be, azonban az igazoló választmányban az a különös vélemény kerekedett felül, hogy a lemondás tolytán megüresedett hely csak az év végén tölthető be. Ez egyszerűen abszurdum, mert a törvény a választott törvényhatósági tagokra vonatkozik, mert ezek megbízatása több évre terjed. A viriliseket azonban évről-évre állítják össze, tehát a betöltés nem maradhat az év végére, mert akkor egészen más lista lép érvénybe. Mint halljuk, az igazoló választmány érthetetlen javaslatával szemben felszólalás lesz a csütörtöki közgyűlésen.

* **Plébánosi székfoglaló.** Dr. Szemethy Géza pápai kamarás, Pecze-Szóllós ujonan kinevezett plébánosa f. hó 5-ikén, vasárnap d. e. 10 órakor tartotta új állomásán első szentmiséjét. Hívei tömegesen vettek részt az istentiszteleten, melynek végeztével a szószékről magasröptű szép beszéddel mutatkozott be szeretett híveinek. Az új plébános e hét folyamán foglalja el új állomását, melyre a hitközség jó katolikusai, kineveztetése óta szeretettel várják. — Prikaszky Leó szerzetesrendi áldozár, helyettes lelkész pedig az egyházmegyei hatóság intézkedésével Pecze-Szóllósról régi állomására Solyom-Keőre vissza helyeztetett.

* **Kitüntetések.** Ö felsége Müller József Fegyvernek község bírájának sok évi buzgó szolgálata elismerésül az arany érdemkeresztet, Daumer Pál Koos község bírájának pedig buzgó szolgálatai elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

* **Püspökszentelés.** Az angolkisasszonyok váci-utcai templomába vasárnap délelőtt fényes egyházi ünnepséggel szentelték püspökké Batthyány Vilmos gróf nyitrai kanonokot, a nyitrai püspök koadjutorát. A templomot diszes főúri társaság töltötte meg s az urak egy része díszmargarban jelent meg. Az új püspök családja és a legelőkelőbb vendégek a szentélyben foglaltak helyet, a melyet szőnyeggel és délszaki növényekkel gazdagon földszitettek. Ott voltak a többi között Széchenyi Tivadar gróf az új püspök mostohaatyja nevével, Batthyány Béla gróf, József Agost királyi herceg kamarai elöljárója, az új püspök fivére, továbbá ifjabb Széchenyi Tivadar és Széchenyi Béla grófok Berzeviczy Albert dr. kulturminiszter a nevével, Apponyi Lajos gróf, magyarországi udvarnagya a nevével. Ott voltak még a templomban: Várady Árpád püspök, Pálffy Béla gróf és Pálffy Sándor gróf feleségükkel, Orczy Andor báró, Thuróczy nyitrai főispán és sok más előkelőség. A szertartás pontban tíz órakor kezdődött, a Batthyány Vilmos gróf kinevezetéséről szóló pápai dekrétum felolvasásával. Azután következett az ünnepi nagy mise, melyet a fölszentelendő püspök a fölszentelő püspökkel együtt mondott. A fölszentelést mise közben Csáky Károly gróf váci megyés püspök végezte. Széchenyi Miklós gróf győri püspök és Jung János váci fölszentelt püspök segédletével és nagyszámu papság asszisztenciájával. A szertartás végén a püspökök új püspöktársukat megcsókolták, a ki a Te Deum után előbb családját, majd az egybegyűlt közönséget megáldotta. A szertartás csak tizenkét óra után ért véget.

* **Elhunyt ifju leány.** Résztétel értesülünk egy derék iparost Dobozy János lakatos és családját ért súlyos csapásról. Leánya Dobozy

Róza élte legszebb szakában, 17 éves korában vasárnap elhunyt. A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak legmélyebb fájdalommal tudatjuk a legjobb gyermek és testvérnek Dobozy Rózának f. hó 5-én reggel fél 5 órakor, életének 17-ik tavaszán a halotti szentségek felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 7-én d. u. 3 órakor fognak Beöthy Ödön utca 346. sz. háznál a róm. kat. egyház szertartása szerint beszételtetni és az újvárosi központi temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztségtételre a rokonok, barátok és ismerősök tisztelettel meghívottak. Nagy-Várad 1905 február 5. Áldás és béke lengjen drága hamvai felett! Dobozy János és neje szül. Mehlferber Zsuzsanna szülei. János, Ferencz, György, Géza, Ernő testvérei.

* **A bihari szabadelvű jelölt visszalépett.** Tudvalevőleg Biharon abszolút többséget nem sikerült a január 26-iki általános képviselőválasztáson sem Rigó Ferencznek, a kerület volt népszerű függetlenségi képviselőjének, sem a szabadelvűpárt jelöltjének dr. Tóth Lászlónak elérni. Rigó és Tóth között így még egy mérkőzés lett volna, melynek idejét február hó 16-ára tette a megyei központi választmány. Azonban a pótválasztás simán fog végbe menni, Rigó Ferenczet egyhangulag fogják megválasztani a kerület képviselőjéül, minthogy dr. Tóth László mint tudósítónk jelenti, a jelöltségtől, látva az ellenzék tömörülését visszalépett. Dr. Tóth visszalépését írásban is bejelentette már a bihari szabadelvűpárt elnökének Zathureczky Albertnek.

* **Az O. M. B. kormányzójának újabb megbízatása.** A Budapesti Közlöny legújabb száma közli a királyi kéziratot, melylyel Ö Felsége dr. Bilinszki Leon lovag, valóságos belső titkos tanácsost a Magyar-Osztrák Bank ez idő szerinti kormányzóját újból kinevezte az alapszabályszerű időtartamra az említett bank kormányzójává és elrendelte, hogy bankkormányzói minőségében eddig teljesített odaadó és ügy a közügy, mint a banktársaság érdekei szempontjából egyaránt sikeres és kiváló szolgálataiért különös elismerése tudtul adassék.

* **Várad-velencei iskola építése.** A várad-velencei községi iskola építésére beérkezett ajánlatok, mint irtuk, egy kivételével ráfizetést kérnek s csupán Incze és társa hajlandók 1 százalék árengedménnyel elvállalni a munkát. Az ajánlatok ilyen alakulása a sztrájkok miatt megdrágult munkadíjakra vezethető vissza. A városi tanács most más irányban tesz kísérletet. Felszólítja a város szerződéses vállalkozóját, a Madarász és Flanta céget, hogy a szerződés szerin 18 százalék árengedményre hány százalék ráfizetéssel hajlandó az építkezést elvállalni.

* **Temetések.** Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra az oly korán elhunyt Varga Géza városi tisztviselő hült tetemeit. A Lukács-György-utcai halottas ház udvarán nagyszámu intelligens közönség volt jelen; többek között ott voltak: Hlatky Endre, Horványi Géza dr., Bozóky Béla, Dus László, Szentlélek László dr., Buhl Emil, Butyka Lajos, Szmazsenka Ernő, Grósz József, Sebessy Béla stb. A koszorúkkal borított diszes érczkoporsóban nyugvó hallottat Dencs János cz. kanonok szentelte be, mely után feltették a koporsót a diszes négyes fogatu halottas kocsira és megindult az impozáns gyászmenet az olasz-i temetőbe, hol örök nyugalomra helyezték az elhunytat.

A szép koszorúk a következő felírásuak voltak:

Felejtethlen fiu és testvérnek — Anyád, Margit és Pirokska.

Isten veled — Berta és Kálmán.

Isten veled — Gizi néni és Géza bácsi.

Utolsó üdvözlétül — Laczi bácsi és családja

Szeretett Gézának — Alajos bácsi.

Szeretett Gézáknak — Emil bátyád és családja.

A jó Gézának — Janka néni és Bellus.

Aludni fogsz, nem lesznek álmaid,

Aludni fogsz, nem lesz több reggeled! — Mili néni, Lajos bácsi és Mariska.

A jó Gézának — Irma néni és Ilmuska.

Utolsó üdvözlétül — Gyula.

A diszes temetést Weiszlovits Adolf és Fia első nagyváradai temetkezési vállalata rendezte.

Tegnap délután helyezték örök nyugalomra városunk egyik régi polgárnőjét, öz. Papp Jánosné, néhai Papp János hentes mester özvegyét. A temetésen nagyszámu előkelő közönség vett részt. A gyászszertartást Dencs János cz. kanonok, esperes-plébános végezte. A koporsót a család és jóismerősök koszorui borították. A temetést Germán Károly Kegyelet temetkezési intézete rendezte.

* **Elveszett** a Korona-utcától a Színházig terjedő utvonalon egy velencei fonásu arany női nyaklánc. Ki hirt ad róla jutalomban részesül a rendőrségen. — Ugyancsak elveszett mult hó 26-án a Európa szálló éttermében egy vastag férfi arany gyűrű ametiszt kövel és ebben V. K. betűk. Ki hirt ad róla, jutalmat kap a rendőrségen.

* **Tolvaj krónika.** Darvasy Sándor szökevényében tegnap éjszaka az ablakon át ismeretlen tettesek betörték és 90 korona értékű bort vittek el. Nyomozás folyamatban. — Kajsa Imre debreczeni illetőségű faczér lakatos segéd tegnap délelőtt a Slauch téren levő Szokoll Vilburg féle villából egy ezüst tálcát lopott. Zsákmányával a Baross hid felé vette útját, itt azonban Koszta Demeter rendőr igazolásra hivta fel a gyantus alakot, majd pedig előállította. A jómadárt lezárta a rendőrség.

* **Egy elsőrendű daltársulat.** Szabó Gyula Körös-utcai jóhírű vendéglőjében napok óta egy kitűnően szervezett daltársulat játszik, még pedig napról-napra az előkelő közönség osztatlan elismerése mellett. A társulat primadonnája Soldos Gizella a széphangu coloratour énekesnő, aki a legkedveltebb operettekől énekel, a sikerült énekszámáival sok tapsot arat, Turcsányi Duczi a «társulat szépe» igazi szubrett tehetség, izzó temperamentummal, Chanette braur tánczosnő, Rienci Mariska pedig régi kedves ismerőse a közönségnek. Nagyon hódítanak: Vámosi Mimi Aranyosi Margit, valamint Satanella tánczosnő, Pajor Nelli sanzonett, a férfiak közül pedig Grünau és Bodrogi. A daltársulat igazgatója Weisz Lajos. Naponta két új bohózat.

* **«Millennium-telep» Nagyósz.** Egyik gazdasági ág sem fizet úgy, mint a szőlőművelés. Az állami felügyelet és állami segélyvel létesített «Millennium-telep» a legmegbízhatóbb ottjány beszerzési forrás; ezen ojtványtelep ma a legnagyobb és legüzemképesebb az országban. Ezen mintatelepe Buding Károly tulajdonos szakavatott vezetése mellett az ország legjobb szerveztű szőlőtelepévé fejlődött, miről tanusokdjék a következő közjegyzőileg hitelesített Bizonyítvány (B. H.) Alulírottak ezennel igazoljuk, hogy Buding Károly «Millenniumtelep»-tulajdonosnak a nagyósz és nagyszentmiklósi határban elfekvő telepein 1904. évben következő szőlőszeti terményállományról van tudomásunk: Ripária Portalis (Gloire de Montpellier), Vitis Solonis, és Rupestris Monticola (Rupestris du

Lot) 4-es kötésű póznarendszeres **13¹/₂ kataszt. hold** vesszőnevelő anyaiskola, **37,125 tőkével; 3¹/₂ kataszt. hold** zöldoltványiskola körülbelül **300,000 drb.** ez évben párosítással készített, részint sima, részint gyökerezés 2 éves dugvány-zöldoltványokkal; **27¹/₂ kataszt. hold** ojtvány és dugványiskola körülbelül **4,000,000 drb.** eliskolázott fásoltványokkal és körülbelül **1,000,000 drb.** amerikai, és európai gyökereztetett dugványokkal. Nagyösz 1904 évi július hó 30-án. Gábor János, Vincze György okl. szőlészek és telepkezelők. Grün Henrik. könyvelő számtiszt Buding Antal telepvezető és oenologus. (B. h.) Az alulírott napon és helyen 1904. évi 179. ügyszám alatt általam felett hitelesítési jegyző-könyv alapján ezennel bizonyítom, hogy Grün Henrik könyvelő számtiszt és Buding Antal telepvezető és oenologus, kiket személyesen ismerem, azután Gábor János és Vincze György telepkezelők, kik személy-azonosságukat a birtokukban levő igazolvánnyal igazolták, mindnyájan nagyösz lakosok, a fönnebbi bizonyítványt előttem sajátkezűleg írták alá. Kelt Nagyszentmiklóson, ezerkilencszáznegyedik évi július hó (30) harminczadik napján. Simonsich Géza, kir. közjegyző. (P. H.) Ugyancsak a Buding Károly tulajdonát képező pakácsi és knézi 300 kat. holdas telepéről és 1027 drb. hála- és elismerőnyilatkozatokról, valamint az egész telepéről legközelebb hozunk hitelesített kir. közjegyzői okiratokat.

x **Mi mindent lopnak.** A »Aaseg Zeitung & Handelsblatt« január 22-iki számában a következő rendőri hírt olvassuk: »Deczember 9-ike óta a badeni árukezelősnél egy Grácza szóló láda D. B. 18144. jelzéssel ellátva, mely 300 üveg »Sirolin«-t tartalmaz 117 kg. súlyban eltűnt, »Sirolin« a legzöszervek betegsége elleni gyógyszer, mely egy helybeli cég által lesz előállítva, az üvegek a cég nevével vannak ellátva. Az elküldésbeni tévedés ki van zárva, mert minden kérdezősködés külföldi állomásoknál eredménytelen maradt.«

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Frizzo utolsó fellépte. Váróteremben.

Szerda. Teknősbéka.

Csütörtök: Katalin.

Péntek: Tavasz.

Sombat: Heidelbergi diákélet.

Vasárnap: d. u. Az aszfaltbetyár, cste Suhancz.

Frizzó bucsufellépte. Ma kedden este lép fel utoljára Frizzó, az átváltozó művész a a Szigligeti színházban, ki ez alkalommal teljesen új mutatványszámokkal lepi meg a közönséget.

A mai bucsuelőadásra minden fajtájú jegy kapható.

Teknősbéka. Vigjáték kerül szerdán színe a Szigligeti színházban, elsőrangú szereposztásban.

János vitéz előkészületei. A színház személyzete erősen készül a legközelebbi premierre a »János vitéz«-re. A színpadi próbák már teljesen előre haladtak, csak az új jelmezek — amelyek egyrésze Budapesten készül — tartják vissza a premier napjának meghatározását.

EGYESÜLETEK.

A »Harmonia« próbái. A Harmonia zeneegylet énekkarának nőikara ma délután 5 órakor az egyleti karnagy zeneiskolájában (Szalárdi-u. 13.) külön próbát tart. Az egyesület fuvós részszel kiegészített zenekara, a teljes énekkarral, holnap, az az szerdán este 8 órakor a közs. polgári fiúiskola zeneterm-

ben együttes próbát tart: miről a résztvevők ezuton értesítettnek. Vonós hangszeren közreműködők hangfogót (sordino) magukkal hozni sziveskedjenek. *Az igazgató válaszmány.*

Z E N E.

Szlavjanszki Nadina hangversenye.

Szlavjanszki Nadina, vagy helyesen oroszul Nadeszda Szlavjanszkája, a régebbi időkben nagy vonzerő volt az ének barátaira. Társulata még ma is érdekes, de csak mint emlék. Kissé kegyetlenebb volt hozzá az idő, mint megérdemelte volna. A szoprán, a tenor, az alt megkoptak. Hanem a basszus annál szebb. Csupa erő és látvány, élet és szín a basszus. Kivált a finálénál pompásan tudják a basszust érvényesíteni. A társulat érzi ezt az előnyét s ki is használja: csaknem minden egyes műsor-pont a basszus halkán elhaló szólójával végződik. Még a baritonisták közt volt egy, a ki feltűnt szép és éles hangjával.

Az I csoportban világi énekeket adtak elő; legnagyobb hatása volt Arhangelszkij »Az éji örök« című dalának: A II. csoport egyházi énekekből állott, a harmadik pedig opera részleteket tartalmazott. A hirdett nagyorosz *balalajka* zenekar elmaradt.

Közönség fölötté csekély számban; azok is dideregtek a fűtetlen, hideg teremben.

A Harmonia olasz hangversenye.

— *Előkészületek a Stabat Mater cz. Oratorium bemutatására.* —

1905. február hó 12 ikét a bűbájós és csodaszép olasz zenének szenteli a nagyváradi Harmonia zeneegylet, amikor Rossini, Cherubini és Boccherini mindenki által kedvelt, de úgy a laikus, mint a műértő előtt egyaránt élvezetes remekműveit mutatja be. Városunk intelligens közönségének érdeklődése és rokonszenve, amely a fiatal egyesületet megalakulása első percétől kezdve kísérte, most mindinkább növekszik és az egyesület — mint működéséből látszik — igyekszik azt nemcsak megtartani, de fokozni is. Erre mutat a jövő vasárnapon rendezendő, ugyszintén az első Mozart és az ezután következő harmadik Beethoven hangverseny is.

Míg az első Mozart hangverseny az egyesület 90 tagból álló hatalmas zenekara mutatkozott be, most már e zenekar egy 60 tagból álló vegyes énekkarral kiegészítve fog fellépni s Rossini örökbecsű oratoriumát fogja előadni. E zeneműből tartott próbák, melyen az egyesületi tagokon kívül a sajtó képviselői vehetnek részt — joggal engednek következtetni a legszebb sikerre, annál is inkább, mert úgy a zenekarban, mint az énekkarban szereplő hölgyek és urak bármelyik fővárosi műintézetnek is dicsőségére válnának, hogy a díszes milieuból csak pár nevet említsünk, ott látjuk a nőikarban Wlassák Vilmát, Tutsek Ferencznét, Herckner Sidoniát, Peiser Sárkát, Sonnenfeld Vilmát, Goszler Irmát stb., a férfi karból pedig városunk zenész közönsége által előnyösen ismert dr. Krüger Jenő, Szabó Imre, Rózsa Ambrus tenoristákat, Vidovits Béla, Kurcman János, Huszár László és Neworáll István baritonistákat. Szerencsésnek kell, hogy tartsuk e fiatal egyesületet, mely oly rövid fennállása óta zászlaja alá tudta toborozni városunk majdnem valamennyi zeneművelőit, úgy annyira, hogy bátran mondhatjuk, hogy egyesület oly nép-zerűségben, miut a Harmonia még alig részesült, ami a körütekintő szervezés és vezetésen kívül annak tulajdonítható, hogy városunk közönségének legszelebb rétegéből közreműködő egyleti tagok fáradságot és időt nem kimélve, válvetve dolgoznak a magasztos ideálért, a szépért.

Valóban lélekemelő dolog látni, mily oda-

adással és pontossággal töltik be szerepüket a kitünő hangú és szép arcú művész kisasszonyok és hölgyek, nem riadva vissza a gyakori és fárasztó próbákön való megjelenéstől sem, úgy, hogy e nemes törekvés nem is maradhat jó eredmény nélkül. E tekintetben az egyesület fáradhatlan karnagyán (Vomácska Józsefen) kívül nagy hála van kötelezve Beleznay Antal országos hírt zeneszerző és zenetanár iránt is, aki az egyesület énekpróbáin atyai jóindulattal adja az énekkar részére utasításait és gazdag tapasztalaival nagyban elősegíti a biztató sikert.

*

A hangversenyre meghívók egyáltalán nem lesznek kibocsátva, városunk közönsége falragaszok útján hivatik meg. Helyárak 4 korona, 3 és 1 koronában állapítottak meg, melyek Sebő Imre fő-utczai üzletében kaphatók.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 11. Postások bálja a Zöldfában.

Február 12. Tisztibál a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 13. Izr. nőegylet estélye a Sasban.

Február 18. Várad-velencei kath. kör bálja a Zöldfában.

Február 28. Tisztibál a Csarnokban.

Február 5. A kath. legényegylet bálja a Zöldfában.

A Katholikus Legényegylet mulatsága.

Sok szép reményt fűztünk a Katholikus Legényegylet mulatságához, amelynek sikere felül multa minden várakozásunkat. A mulatság mint mindig, úgy most is valóban fenomenálisnak bizonyult, ami dicséretére válik a buzgó rendezőségnek. A kitünően sikerült mulatságon jelen volt városunk érdemes polgárainak nagy része. A rendezőség izléses táncrendekkel lepte meg a hölgyközönséget. A négyest százhusz pár tánczolta. A jelenvolt hölgyek közül a következőket sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: Horvák Jánosné, Takács Andrásné, Krupka Kázolyne, Fekete Jánosné, Szilágyi Jánosné, Schopper Györgyné, Klerits Jánosné, Lustyák Mihályné, Gábris Antalné, Kauczil Istvánné, Vajnovszky Jánosné, Bródi Gáborné, öz. Rádúj Mihályné, Raszter Mihályné, Kiss Antalné, Sárándi Jánosné, Eizele Antalné, Jámbor Jánosné, Szücs Istvánné, Bencz Gyuláné, Barza Józsefné, Weiszmann Istvánné, Diós Péterné, Benkő Ferenczné, Létay Józsefné, Sólyom Sándorné, Lobotka Pálné, Nagy Lajosné, Madarász Józsefné, Kiss Sándorné, Pampura Józsefné, Jancsik Jánosné, Bódi Gáborné, öz. Schenker Gusztávné, Bereczky Mihályné, Verböczi Istvánné, Perjéssy Györgyné, Vass Györgyné, Ardeleán Jánosné, Kiss Károlyné, Valcz Györgyné, öz. Révész Istvánné, Erős Mátyásné, Schwartz Imréné, Szántai Gyuláné, Cseprega Józsefné, Tirjer Péterné, Nagy Gáspárné, Veres Jánosné, Kauczil Lipótné, Barátky Gyuláné, Balogh Józsefné (Dobrest), öz. Hadady Gyuláné, Zonda Viktorné, Nagy Károlyné (Vésztó), Mokos Sándorné, Faragó Jánosné.

Leányok: Horvát nővérek, Krupka Juliska, Fekete Juliska, Takács Etelka Mile Erzsike, Szilágyi Jolánka, Papp Juliska, Sopper Irénke, Klents Jozefin, Lustyák nővérek, Kauczil nővérek, Gábris Mariska, Bódi Annuska, Raduly Anna, Schwartz Irén, Bodó Erzsike, Raszter Juliska, Nádasiné nővérek, Kiss Erzsike, Sarandi Manczi, Boczonyi nővérek, Zsivánovits Józika, Jámbor Rózsika, Szücs Nellike, Barcsa Mariska, Weiszmann Juliska, Diós nővérek, Nagy Gizella, Sólyom Ida, Nagy Erzsike, Pampura Irénke, Jancsek Mariska, Schenker Ilonka, Baumeiszter Rózsika, Tóth nővérek, Boldizsár

Rózsika, Moré Anna, Kiss Etelka, Verbőczy Mariska, Perjési Erzsike, Révész nővérek, Szondi Juliska, Erős Etuska, Pásztor Juliska, Szántai Etuska, Tirjer Rózsika, Nagy Vilma, Popovits Ilonka, Rusz Vilma, Veres Juliska, Kauczil Erzsike, Balogh Juliska Dobrest, Szikora Etelka, Zonda nővérek, Vlassák Vilma, Iványi nővérek, Tóth Mariska, Ládai nővérek, Baráth Berta, Barátki nővérek, Bitner nővérek, Tóth Margit.

Debreczeni Szt. Erzsébet Egyesület farsangja. Első táncestélye volt az egy éve alakult s máris virágzó egyesületnek február negyedikén. A multság pompásan sikerült. Főképen jótékony célú multság próbája a siker kérdése, s e kérdésre csattanós választ ad a jelen voltak nagy száma és az előkelő nevek hosszú sora; de legfőképen a pénztári számadás eredménye. Együtt voltak Debreczen szépei, a társadalom előkelősége, a polgári és katonai magisztrátus számos tagja. Hétszáz korona tiszta jövedelem folyt be az egyesület jótékony céljára. Az idei farsangnak eddig legjobban sikerült estélye volt, melynek nehezen fog párja kerülni. Az első négyest két kolonban 92 pár tánczolta.

Bál Berettyó-Ujfaluban. A berettyó-ujfalui járás jegyzői által *Jezerniczky* Dénes főszolgabíró elnökléte alatt rendezett bál várakozáson felül kitűnően sikerült. Ujfalu várakozásának nagyterme és melléktermei zsúfolásig tömve voltak mulató vendéggel. A szünóra elérkeztéig a nagyterem csupa tánczó párokkal volt telve. A kitűnően sikerült mulatságnak reggel 7 órakor lett vége. Jelen volt nők:

Bartha Elekné, Bartha Erzsike, Basa Péterné Furta, Boross Gyuláné, Csernák Béláné Furta, Dely Imréné és Anna Furta, Eröss Mihályné és Eröss Iduska Furta, Feldmann Regina, Feldmann Luiza Tasnád-Szántó, Fazekas Lászlóné, Fássy Margit és Irén Bihar-Udvari, dr Grósz Ignáczné, Gulyás Bálintné, Grósz Irén és Emma Nagyvárad, dr Habókay Béláné, Hannó Vilma Debreczen, Heinrich Emma Királyhalom, Hubert Ottóné, Jakó Gyuláné és Jakó Erzsike Derecske, Jenei Józsefné, Jenei Erzsike, özv. Karakas Lajosné, Karakas Irén és Mariska, Kántor Károlyné Berettyó-Szent-Márton, Kerekes Gyuláné, Kerekes Vilma, Kiss Sándorné, Kiss Ilonka, Kiss Antalné és Kiss Rózsika (M.-Keresztes), dr Kovács Lajosné, Kovács Gizus, Ilonka és Margit, Kóhalmy Ferenczné és Kóhalmy Juliska (Nagy-Léta), dr Krausz Samuné, özv. Madary Istvánné, Madary Katika, Major Erzsike (Paptamási), Nagy Gáborné, Nagy Emike, Nagy Pálné és Nagy Ilonka (Zsáka), Nagy Lajosné és Nagy Ilonka (Mező-Keresztes), Olasz Imréné, Olasz Ilonka és Mariska (Darvas), Osváth Gézáné, Osváth Ilonka (K.-Marja), Ötvös Károlyné (B.-Udvari), Ötvös Gézáné (Váncsod), özv. Pápay Lajosné, Pápay Mariska, Racsek Mariska (Tépe), Reke Vilmosné, Reke Ilonka (M.-Keresztes), dr Reiner Albertné, Szatmáry Józsefné, Szabó Ilonka, Z. Szabó Istvánné, Szász Istvánné, Szász Jolánka (Mező Túr), Szép Sámuelné, Szép Adél (Derecske), Szokolay Istvánné, Szokolay Iluska (Paptamási), Szkurka Andorné, Szkurka Ilona, Tandy Györgyné, Tripsó Sándorné, Tüdős Etelka, Vajna Imréné, Vajna Ilonka (Zsáka), Vékony Juliska (M.-Sziget), Varga Jánosné és Ibolyka, Zits Sándorné és többen.

TÁVIRATOK.

Andrássy gróf — Kossuthnál.

Budapest, febr. 6. (Saját tud. táv.) *Andrássy* Gyula gróf ma délután látogatást tett *Kossuth* Ferencz lakásán, hol Kossuthon kívül még tizenhét ellenzéki képviselő volt jelen.

Andrássy gróf hosszabban beszélt a helyzetről s kifejezte már ismert álláspontját.

Holnap *Andrássy* gróf befejezi az ellenzékkel tárgyalásait és Bécsbe megy s jelentést tesz a helyzetről a királynak.

Az országgyűlés február 18-ikán tartja e'ső ülését, tekintet nélkül arra, hogy milyen stádiumban lesz a válság.

A király február 15-ére összehívta az országgyűlést, s így meg kell tartani a trónbeszédet.

Az ellenzék gyűlése.

Budapest, febr. 6. (Saját tud. táv.) A szövélkezelt ellenzék holnap 10 órakor gyűlést tart a Sas Körben s a vezérő-bizottság bejelenti *Andrássy* gróffal tartott tárgyalásainak eredményét, melyet előreláthatólag egyhangulag tudomásul vesznek. Szerdán 10 órakor gyűlést fog tartani a függetlenségi párt, holnap este pedig ismerkedési estély lesz a Royalban.

Titkos tanácsosi eskütétel.

Bécs, február 6. Ő Felsege ma délelőtt 10 órakor eskettette fel *Stummer* Tavernok Ágost báró nagybirtokost, *Ludvig* Gyula magyar főrendiházi tagot, a magyar államvasutak elnökigazgatóját és dr *Kukuljevics-Bassan* Mitutin nyugalmazott körös-belovármegyei főispánt titkos tanácsosi minőségükben. Az ünnepies szertartáson *Goluchowszky* gróf külügyminiszter és *Gudenus* Leopold báró főkamarmester vettek részt. Az eskümintát *Gagern* Maximilán báró elsőosztályú követségi tanácsos — olvasta fel.

Az orosz forradalom.

Pétervár, február 6. *Antonius* pétervári metropolita, ki január 25-én fogadta a *Putilov* művek munkásküldöttségét, tegnap a *Putilov* művek templomában könyörgő istentiszteletet tartott.

Az imádság előtt beszédet intézett a munkásokhoz és szívükre kötötte, hogy csendesen viselkedjenek és szabaduljanak meg a bujtatóktól.

Munkások tüntetése.

Szosznovicze, febr. 6. *Dombrovóban* tegnap 15,000 munkás tüntetett és zászlók alatt vonult *Szosznovicze*be.

Innen a varsói pályaudvarhoz akartak menni, de a kozákok megakadályozták őket ebben, mire azután visszavonultak *Dombrovó*ba.

A kozákoknak nem kellett fegyverüket használni.

Vádak Gorkij ellen.

Budapest, febr. 6. (Saját tud. táv.) Az orosz kormány két vádat emel *Gorkij* Maxim ellen, az egyik az, hogy *Gorkij* december végén tagja volt egy tüntetést rendező bizottságnak. A másik vádban azt állítják *Gorkij*ről, hogy részt vett azon a titkos gyűlésen, melyen proklamációt dolgoztak ki, harcra szólítva a népet a csár kormánya ellen.

Az első vádért semmi esetre sem ítéltetik el *Gorkij*t, ellenben ha a második vád alapján mondják ki bűnösnek, akkor kényszermunkára, vagy várfogságra fogják ítélni.

Az utlevél kényszer megszüntetése.

Budapest, február 6. (Saját tud. táv.) *Pétervárról* jelentik, hogy az orosz kormány az utlevél kényszer megszüntetési.

A szerb kormány lemondása.

Belgrád, február 6. A *Pasics*-kormány a királynak benyújtotta lemondását, melyet az uralkodó elfogadott.

Belgrád, február 6. A *Pasics*-kormány lemondását azzal okolta meg, hogy *Balugcsics* a király magántitkára folytatja küzdelmét a kormány ellen. Ezzel szemben azt hangoztatják, hogy *Balugcsics* megszakította az udvarhoz való viszonyát és most egyszerűen mint magánember szerepel. A király délelőttre a skupsztina elnökségét a palotába hívatta.

Amerikai részvényvásárlások.

New-York, február 6. A *World* jó értesült forrásból arról értesült, hogy *Morgan* I. T. és *Gassett* A. I., a Pennsylvániai vasut elnöke az elmúlt hat hétben nagyszámu *Erie*-vasut részvényt szerzett meg, hogy biztosítsa a vasut ellenőrzését, amely ilyenformán a *Wanderbilt* Pennsylvánia-csoport kezében maradt.

Román választási mozgalom.

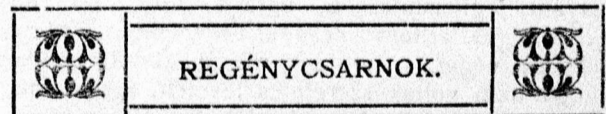
Bukarest, febr. 6. Tegnap a konzervatív párttól egybehívott látogatott gyűlés volt a pártelnök vezetésével, amelyen megállapították az *Ilvot* kerület jelölését, melyhez *Bukarest* főváros is tartozik.

Strossmayer születésnapja.

Belgrád, febr. 6. A szerb király *Strossmayer* püspöknek 90 éves születésnapja alkalmából üdvözlét küldte.

A háboru.

London, február 6. A *Daily Telegraph* jelenti *Tokióból* tegnaptól: A hejkontaji csatában 21 japán tisz esett el. Tíz sulyosan, 11 pedig könnyen sebesült meg. *Tanabe* tábornok is a sulyosan megsebesültek közt van. A japán császár *Togo* tengernagyot szombaton kihallgatáson fogadta. *Togo* ezekután visszatér a hajóhadhoz. *Mazurana* tábornok, ki a japánokat a 203 méteres dom elfoglalására vezényelte, agyszélhűdésben elhunyt.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva.

43.

Vajjon gondol-e rám? — tünődtem magamban s forró köny gyűlt a szemembe, midőn arra a kedves arcra gondoltam, melyet soha sem fogok többé e földön látni, a gyöngéd hangra, melyet a halál kegyetlensége örökre elnémított.

Alig tudtam megnyugodni s lecsöndesedni. Azután átöltöztem s lementem a szalomba, hol *Percyné* s a tea várakoztak rám.

Sok időbe került, míg a ház szokásait megszoktam. Ha valaki érezte valaha azt az érzést, a mit egy jóindulatu vad érezhet, midőn magát váratlanul egy porcelános boltban találja, én éreztem. Addig megszoktam olyan helynek tekinteni a házat, a hol aludni és enni kell, nem pedig mindenféle csecsebecsék és különösségek raktárának, melyek között vigyázva kell járni, a hol gyors vagy vigyázatlan mozdulat romlást és pusztulást okozhat a drága ritkaságok között. A jó öreg *Hyde* szenvedélyes kép és porcellángyűjtő volt s

háza a padlástól a pincéig tele volt művészi kincsekkel.

Percyné mindezeknek eleven katalógusa volt s mivel szükségesnek tartotta, hogy minden képnek, minden porcelládarabnak, szobornak a történetét tudjam, az első hetekben keserves dolgom volt, nekem az egyik porcellánkorsó éppen olyan volt, mint a másik s az egyik mosolygó Madonna nagyon hasonlított a másik mosolygó Madonnához s néha annyira megzavarodtam, hogy gyakran hajlandó-ágot éreztem azt kívánni, hogy bár az egész gyűjtemény a tenger fenekén volna, vagy legalább is a kensingtoni muzeumban biztos helyen, mivel Hyde ur egy időben ugyanis a muzeumnak szándékozta hagyni. Bár csak oda adta volna, legalább megkímélt volna sok unalmas órátl.

Percynét gyakran megbotránkoztattam tudatlanságommal és tiszteletlen megjegyzéseimmel; de tekintetbe véve multamat, a hogy mondani szokták, elnézéssel volt irántam s egészben véve meglehetősen jól megfértünk egymással. Azonban koronkint rajtakaptam, hogy éppen olyan különös csodálkozással néz rám, mint ismeretségünk első estéjén.

Dolgozószobámul a ház nyugati részén választottam szobát. Nagy szoba volt, nagy ives ablakkal, régebben valószínűleg gyermekszoba, vagy iskola lehetett. A kopott szőnyeg imitt-amott tentafoltokkal volt bemocskolva, a tölgyfaszekrénybe és ablakrámába durva taragások s betűk voltak vésvé, bizonyosan a művész nevének kezdőbetűi. Ez volt a legcsunyább szoba a házban, én azért választottam, mert a legtágasabb volt. Volt benne levegő elég, itt szabadabban tudtam lélegzeni, s nem éreztem magamat olyan feszélyezve, mint a többi helyen. Mindig fölkerestem ezt a menedéket, midőn honvágyat éreztem. Itt senki sem háborgatott, itt szabadon járkálhattam le s fel, és átengedhettem magamat bánatomnak, s könyeim záporának, melyet büszkeségem és vadságom nem engedett mások előtt mutatni. Néha nagyon szerencsétlennek éreztem magamat. Az élet oly ridegnek, szomorúnak, oly kimondhatatlan magányosnak tetszett! Bertti levelei nélkül majdnem elviselhetetlen lett volna, de ő minden hónapban pontosan irt, biztatott, vigasztalt, ahogy az ő levelein kívül semmi sem birta volna széles e világon, — kivéve a Bertti jelenléte.

Azt hiszem, Percyné eleinte sokat töprendkedett azon, hogy vajjon megegyezik-e az illedelemmel, hogy én egy férfitől leveleket kapok és azokra válaszolok, habár az a férfi atyám legbizalmasabb barátja volt. De én készséggel adtam át neki leveleimet, hogy olvassa végig, s miután meggyőződött róla, hogy nem voltak szerelmes levelek, aggodalma teljesen eloszlott. Azt gondolom, fokozatosan az a benyomás vert gyökereket lelkében, hogy Bertti egy megrögzött agglegény, a ki atyám kedvéért érez barátságot irántam — és én nem zaklatam ki ebből a csalódásból. Mi haszna lett volna annak? Ha megmondtam volna neki, hogy a levelezőm nem kopsz vén ember, hanem egy huzzonnyolcz-huszonkilenc éves szép ifju, az arany szint váltott őszi levelekhez hasonló hajjal, a nefelejt színével vetekedő kék szemekkel ez csak vizsályt támasztott volna közöttünk.

S mivel Bertti akaratán kívül semmi földi hatalom nem birt volna rá, hogy leveleinek elfogadásáról és a válaszadásról letegyek, megengedtem, hogy a jó Percyné boldog tudatlanságban legyen az igazság felől.

Mindenki szives volt hozzám. Percyné jámbor, önzetlen asszony volt, a kivel lehetetlen volt együtt élni és nem szeretni őt. Nagyon türelmes volt irántam és tőle telhetőleg mindent elkövetett, hogy olyanná alakítson át, a milyenek az ő fogalma szerint egy jó születésű angol leánynak lenni kellene.

Heriot urat, a gyámomat, ritkán láttam. Náha irt nekem és egyszer egy hetet töltöttem a házában Londondan, de nem szerettem a feleségét, a ki egy felüváltkodott, közönséges asszony volt s nagyon örültem, mikor látogatásomat bevégeztem s haza mentem.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsénk a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint *f. hó 5-től kezdve*

Kossuth-Lajcs u. Füchsl-palotában

egy kizárólag tömegek és egész üzleti-raktárak vételéből álló állandó üzletet nyitottunk.

Évek óta folyton ilyen uton vásárolt áruinkat eddig kereskedőknek, egy tömegben szoktuk eladni, azonban mai naptól fogva az esetről esetre vásárolt tömegeket a t. detall vevő közönség között direct első kézből fogjuk a legminimálisabb háson mellett forgalomba hozni.

Már ez idő szerint nagyobb különböző női- és férfi-divat cikkekben álló raktárral rendelkezünk és így a t. vevő közönség érdeke, ha bevásárlásuk előtt raktárunkat meglekintik.

Teljes tisztelettel

Kohn Márton és Tsa.

KÖZGAZDASÁG.

A Gazdasági és Iparbank közgyűlése.

Az utóbbi időben egymásután létesültek Nagyváradon a pénztintézetek. Az új bankok működése azonban éppen nem, vagy legalább is károsan nem érinti a régiek, renomirt pénztintézeteinket.

A Gazdasági és Iparbank mult évi működésének eredménye is igazolja ezt. A már 14 éves multtal bíró pénztintézet, a nehéz pénzügyi viszonyok dacára az elmúlt évben is fényes eredménnyel zárta le mérlegét, ami a kitünő vezetés és szolid elvek alapján volt csak elérhető. Az elismerés az igazgatóságon kívül kétségtelenül első sorban *Ternyei Antal* vezérigazgatót illeti, aki tapintatos és cél tudatos működésével, buzgó munkálkodással évről-évre öregbíti a pénztintézet jó hírnevét.

Megemlítésre méltó, hogy a mult évi jövedelem egy tekintélyes részét a tartalékalap növelésére fordította az igazgatóság javaslatára a közgyűlés.

Az évi beszámolóról a következő tudósítást adjuk.

A Gazdasági és Iparbank Részvénytársaság f. hó 5-én délelőtt 10 órakor tartotta ezidei rendes közgyűlését *Széchenyi Jenő* apátkanonok elnöklése mellett. Jelenvoltak:

Széchenyi Jenő, Beöthy László, Cziffra Gerő, Deutsch K. J., Rádl Ödön, Sipos Orbán, Géczy Lajos, Lukács Gyula, Mezey Mihály, Gerő Ármin, Szathmáry Király Andor, dr Várady Zsigmond, Ternyei Antal, Bogdán Jenő, Mayr Sándor, Bőszörményi Géza, Andriška Károly, Széles Lajos, Feldmann Izidor, dr Konrád Márk, Kolliner D., Steiner Benjámín, Dévald Mihály, Máthé Lajos, Reich Sándor, Csanak Jenő, Keller József, Weintraub Mór, Ullmann Sándor, Ullmann Félix, Gábel Jakab, dr Gerő Sándor, Kelen Béla, Nagy György,

Réz Mihály, Bordé Ferencz, Papp György, dr Ertsey Péter, Révész Jakab, Moskovics Kálmán.

Elnök, miután konstataálta, hogy az intézet pénztáránál 559 szavazatra jogosító 664 részvényt tettek le, az ülést megnyitotta, s a jegyzőkönyv hitelesítésére *Máthé Lajos* és *Bőszörményi Géza* részvényeseket kérte fel.

Majd *Ternyei Antal* vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság jelentését, melyből kiemeljük a következő adatokat:

Közgazdasági állapotunkban a remélt javulás zürzavaros belpolitikai viszonyaink folytán mind ez ideig nem következett be. Az általános üzletpangás okozta nagy pezbőség egészségtelen versenyt idézett elő a hitelezés terén és természetesen csökkentőleg hatott összes kamatbevételeinkre, de még azonfelül újabb pénztintézetek keletkezését is eredményezte. Ily körülmények közt nem lehetett nagyobb mérvű üzleti tevékenységet kifejtünk. Minél nagyobb volt a pénzkinálat, annál nagyobb tartózkodással, annál fokozottabb óvatossággal kellett a hitelnyújtás körül eljárunk.

Megelégedésünkre szolgál t. részvényeseknek jelentetni, hogy ezen nyomasztó viszonyok dacára kedvező eredményt sikerült elérnünk, amennyiben a főbb üzletágokban lényeges emelkedés mutatkozik, az elért haszon pedig a tavalyit is néhány ezer koronával meghaladja.

Örvendetes jelenség gyanánt kell még kiemelnünk, hogy egy üzletágban sem volt említésre méltó veszteségünk.

Midőn még megemlítjük, hogy értékpapirjainkat jelentékeny összeggel a decz. 31-iki árfolyamon alul vettük fel a mérlegbe, áttérünk az egyes üzletágak részletezésére:

Pénztári forgalom.

Pénzkészlet 1904. január 1-én 135.837 kor. 69 fill. Bevételek 1904. évben 16.565,099 kor. 27 fillér. Összesen 16.700,986 kor. 96 fill.

Kiadások 1904. évben 16.585,730 kor. 78 fill., pénzkészlet 1904. december 31-én 115,256 kor. 18 fillér.

Tiszta nyereség és annak felosztása:

A különféle leírások után fennmaradó tiszta nyereség tesz 92,132 kor. 42 fillér, hozzáadva a mult évi nyereségáthozatalt 3,523 kor. 95 fillér, maradt a t. közgyűlés rendelkezésére 95,656 kor. 37 fillér.

E nyereség felosztására nézve indítványozzuk, hogy ebből fordítottassék: osztalékra 37,500 kor. és pedig akként, hogy a mult évi 14. számú szelvény a közgyűlést követő naptól kezdve 25 koronával váltassék be. A rendes tartalékalap gyarapítására 30,000 korona, miáltal ez 275,000 koronára emelkedik. Nyugdíjalapra 7,000 kor., *Széchenyi Jenő* jótékonyági alapra 500 kor., Az igazgatóság és vezérigazgató alapszabályszerű jutalékára 11,977 kor. 21 fillér, a felügyelő bizottság tiszteletdíjára 2,700 kor., tisztviselők jutalmazására 2,000 az igazgatóság által meghatározandó jótékony cölökre 900 kor., összesen 92,577 kor. 21 fill. A fennmaradó 3,079 kor. 16 fillér pedig új számlára vitessék át.

Kérjük ezek után a t. közgyűlést, hogy a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után az előterjesztett mérleget jóváhagyni és a lefolyt évre ugy nekünk, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Végül kérjük, hogy a felügyelő-bizottságot egy évi időtartamra újból megválasztani, annak tiszteletdíját a folyó évre megállapítani és a napirendre kitűzött egyéb választásokat meg-ejteni sziveskedjék.

Az igazgatóság.

A közgyűlés ugy az igazgató jelentését, mint a felügyelő-bizottság jelentését jóváhagyólag tudomásul vette, s a felmentést az igazgatóságnak is, felügyelő-bizottságnak is megadta. — A felügyelő-bizottság díjazását újra az előző évihez hasonló összegben állapította

meg s felügyelőikül az eddigieket, nevezetesen: Géczy Lajost, Gerő Ármint, Lukács Gyulát, Mezey Mihályt és Szathmáry Király Andort ismét megválasztották. Az igazgató-tanács új tagjaivá pedig: Heller Ede, Köblös Ferencz, Lukács Ödön, Madarász Gyula és Tátray Sándor lettek.

Végül dr. Konrád Márk a részvényesek nevében köszönetét fejezte ki az igazgatóságnak, a felügyelőknak és a tisztviselői karnak buzgó, körültekintő és lelkiismeretes működéséért, mint amely lehetővé tette, hogy a bank, a pénzügyintézetek túltengése ellenére is, oly kiváló eredményt tudott elérni.

A gyűlés ezzel befejezést nyert.

Az évi közgyűlés alkalmából *Széchenyi* Jenő apátkanonok, igazgatósági elnök pompás díszebédet adott vendégszerető házában, amelyen a szívélyes házigazdán kívül résztvettek: Beöthy László főispán, Sával Kálmán, dr. Miskolczi Ferencz, Fetser Antal, Hlatky Endre, Sipos Orbán, Rimler Károly, Rádl Ödön, Cziffra Gerő, Miskolczi Barna, Mezey Mihály, dr. Nagy Géza, dr. Fráter Imre, Frankó Endre, dr. Waller Ödön, Ternyei Antal, dr. Márkus László, Géczy Lajos, Gerő Ármint, Szathmáry Király Andor, Deutsch K. Ignác, Lukács Gyula, Mayr Sándor és Bogdán Jenő.

Természetesen a kedélyes lakomán bővelkedtek a szebbnél-szebb pohárköszöntőkben. Az előkelő házigazda szellemes tószóban éltette vendégeit s a pénzügyintézet igazgatóságát; *Rádl* Ödön tartalmas beszédben a közszeretben álló házigazdát köszöntötte fel. Szellemes tószókat mondottak még Beöthy László főispán, dr. Nagy Géza, dr. Márkus László és Gerő Ármint.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, febr. 9.

Buza ápr.-re	— — — —	19.54
Buza okt. — — — —	— — — —	17.24
Rozs ápr.-re	— — — —	15.32
Tengeri májusra 1905.	— — — —	13.36
Zab ápr.-ra	— — — —	7.59
Repeze aug.-ra	— — — —	22.50

Értéktözsde.

Budapest, febr. 6.

Osztrákhitelrészvény	— — —	512.94
Magyar hitelrészvény	— — —	806.50
Leszámloló bank	— — —	464.50
Rimamurányi	— — —	514.—

Osztrák-m. államvasuti részvény	649.—
Közuti vasut — — — —	569.50
Városi villamos vasut — —	339.—

Hivatalos árfolyamok.

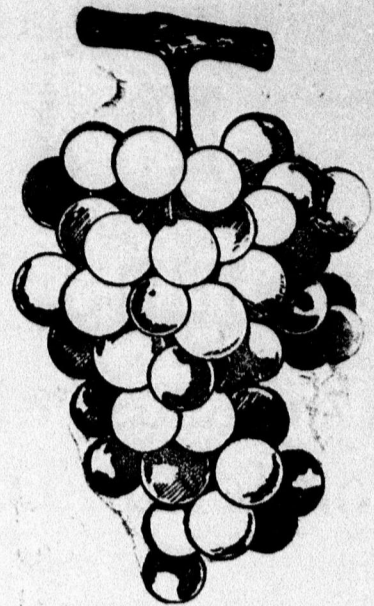
A budapesti áru- és értéktözsde 1905. febr. 6-én

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	118.90
Magyar koronajárdék 4%	— — —	98.10
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — —	89.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	98.30
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	98.50
Magyar nyereséjű sorsjegy-kölcsön	— — —	212.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — —	167.—
Osztrák járdék papírban	— — —	99.90
Osztrák járdék ezüstben	— — —	10.03
Osztrák járdék aranyban	— — —	11950
Osztrák korona járdék	— — —	100.—
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	15 775
Osztrák magyar bankrészvény	— — —	16.25
Magyar hitelbank részvény	— — —	78.625
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	9.7625
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	65.1—
20 frankos arany (Napolendor)	— — —	19.08
Német birodalmi márka	— — —	117.35
London vista	— — —	240.45
Páris vista	— — —	95.62
20 márkás arany	— — —	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUČSKICS GYULA.

«Milleniumtelep» Nagyösz.

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segéllyel és állami felügyelet mellett létesült.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Z á l o g h á z.

A „Biharmegyei Takarékpénztár“

z á l o g o s z t á l y a

február hó folyamán árverést tart.

Felkéretnek az elzálogosított tárgyaik rendezésére.

K á v é h á z m e g n y i t á s!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, hogy a „BIHAR“-kávéházat *átvettem és azt ma, 1905. február 7-én este 8 órakor a 37-ik cs. és kir. gyalogezred zenekarának közreműködésével ünnepélyesen megnyitom és a nagyérdemű közönség rendelkezésére bocsátom.*

MŰSOR:

1. »Meglesett kérdést.« Polka-mazurka Schneidertől.
2. »Aquarell-keringő« Strauss-tól.
3. Előjáték a »Parasztbecsület« című operából, Mascagni-től.
4. a) »Megemlékezés Amerikára« Concert-b) Zene flótának és kürtnek Tittl-től.
5. Nagy ábránd a »Carmen« című operából, Bizet-től.
6. »Ön és Ő« keringő a »tréfás házasság« című operettből, Léhártól.
7. »Zenészi családások« egyveleg Scheinertől.
8. »Vidám éjjeli élet« egyveleg Kozmáktól.
20 percz szünet.
9. »Csokonay« Concert-nyitány Kelertől.
10. »Siéncvarázslás« keringő Waldtenfeltől.
11. »Ez kell a magyarnak« egyveleg Sábantól.
12. »Sétakocsizás« gyorspolka Scheidertől.
13. »Magyar dal-négyes« Bachó-tól.

Hosszu áven át szerzett szakavatottságom, ugy bel-, mint külföldön, azon kellemes helyzetbe juttatnak, hogy a n. é. közönség legmesszebb menő igényeinek megfelelhessek.

Amidőn eddig irántam tanusított bizalmat és jóakaratot köszönöm és új vállalatom számára b. bizalmukat kérem és szives pártfogásukért esedezem, maradtam

kiváló tisztelettel

BREIYER KÁROLY,

a „Bihar“-kávéház bérloje.

PAPLANGYÁR

— más vállalat miatt feloszlik —

Az összes raktáron levő paplanok, Clothok, Chasmirok feltűnő olcsó árban eladatnak.

Mértékszerinti paplanok csak első februárig vállaltatnak.

Tisztelettel **HOFFER BERTALAN** utóda **FÜRST R.**

Szilágyi Dezső-utca, (Adorján ház).

Berendezés eladó. — Helyiség kiadó.

„Nagyváradí Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölsönöket nyújt,

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább

kamatozású kölcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskére és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5°-os** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Az igazgatóság.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczna-utca 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,

számlák, falragaszok,
bál meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok
raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.